

РЕЗОЛЮЦІЯ круглого столу «Механізми управління природними ресурсами в умовах євроінтеграції»

23 травня 2017 року

м. Київ

Круглий стіл «Механізми управління природними ресурсами в умовах євроінтеграції» проведено за ініціативою Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України» в контексті реалізації положень «Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони», Всесвітнього саміту «Ріо+20» 2012 року та Цілей сталого розвитку (ЦСР) Саміту ООН для прийняття Порядку денного в галузі розвитку 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН 2015 року.

У роботі заходу взяли участь представники міністерств, відомств, наукових установ, вищих навчальних закладів, громадських організацій. Заслухано доповіді, присвячені актуальним проблемам формування сучасних механізмів управління природними ресурсами в умовах євроінтеграції, включаючи моделі фінансизації природних активів, напрями реалізації в Україні європейської практики децентралізованого управління природними активами за участю місцевих громад відповідно до принципів належного врядування.

Мета *круглого столу* – обмін думками та науковою інформацією, узагальнення результатів досліджень з теоретичних, методологічних і практичних підходів до формування в системі державного управління та місцевого самоврядування відповідних вимогам європейської інтеграції інноваційних організаційних, економічних та фінансових механізмів управління природними ресурсами на засадах належного врядування й сталого фінансування.

Під час засідання круглого столу обговорено широке коло питань, зокрема: парадигма управління природними ресурсами за участю місцевих громад; сучасні фінансово-економічні механізми управління природно-господарськими комплексами в умовах децентралізації; міжнародний досвід корпоратизації управління природними активами; належне врядування, корпоративна соціальна та екологічна відповідальність місцевого бізнесу і влади; сек'юритизація й фінансизація природних активів; європейська практика децентралізованого управління водними, земельними та лісовими ресурсами з визначенням перспектив її запровадження в Україні; міжнародна практика використання механізмів управління родовищами надр місцевого значення у вітчизняних реаліях.

У доповідях і виступах учасників заходу з різних позицій висвітлено результати сучасних досліджень у сферах економіки, екології, права та державного управління фінансами, що стосуються проблем забезпечення сталого розвитку територіальних громад на основі ефективного використання їх природно-ресурсних активів. Акцентовано увагу на необхідності формування системи сучасних економіко-фінансових відносин в Україні відповідно до європейської

моделі, що будується на принципах економічної свободи та субсидіарних засад фінансової самостійності територіальних громад.

Визначено, що на основі європейської управлінської технології належного врядування, спрямованої на прозоре, відповідальне та ефективне використання природних ресурсів, у рамках об'єднаних територіальних громад необхідно сформувати ланцюги кластерно-корпоративного природокористування.

Учасниками круглого столу відзначено виключну роль європейського концепту належного врядування у формуванні національної політики природокористування в умовах децентралізації владних повноважень щодо природно-ресурсного забезпечення сталого розвитку територіальних громад. Наголошено, що розширення прав останніх стосовно використання природно-ресурсних активів повинно базуватися на засадах публічно-приватного партнерства, співпраці та взаємовідповідальності влади, бізнесу і громадян на тлі широкого впровадження інформатизації та електронного врядування, корпоративних форм управління розвитком територіальних громад як сучасних муніципальних утворень, проектних методів управління муніципальним господарством, а також всебічного залучення громадських організацій і населення до екологічного використання простору життєдіяльності.

Головною ідеєю доповідей визначено доцільність формування інноваційного механізму управління природокористуванням у територіальних громадах, що поєднує сучасні управлінські, інформаційні та фінансової технології.

Учасниками заходу, з огляду на актуальність тематики, наголошено на необхідності:

- першочергового формування повноцінної економічної, фінансової та безпекової складової процесу децентралізації влади з урахуванням принципів економічної свободи, фінансової стійкості, сталої безпеки територіальних громад на основі делегування їм повноважень з метою ефективного залучення в господарський обіг місцевих природних ресурсів;

- активізації процесу об'єднання територіальних громад, розмежування повноважень між ними та регіональними й державними владними структурами щодо використання природних активів згідно з європейськими принципами належного врядування, сталого фінансування та екологічної відповідальності;

- імплементації у практику роботи органів місцевого самоврядування інноваційних економічних механізмів управління родовищами корисних копалин місцевого значення, земельними, водними та лісовими ресурсами, що розміщені на територіях, підпорядкованих громадам;

- формування на регіональному й локальних рівнях ефективних управлінських структур корпоративного типу, що забезпечуватимуть використання природних активів на засадах проектного управління, договірної співробітництва, державно-приватного партнерства, корпоративної соціальної та екологічної відповідальності, природно-ресурсної безпеки тощо.

У результаті обговорення стосовно інноваційної, обґрунтованої на європейських управлінських засадах парадигми децентралізованого управління природними ресурсами в Україні запропоновано:

- формування базису інституціональних перетворень муніципальної економіки шляхом визначення та розмежування прав держави і територій щодо використання місцевих природних активів з урахуванням вимог національної безпеки, включаючи природно-ресурсну, природно-техногенну та екологічну;

- створення правової, економічної та фінансової основи для розвитку корпоративної форми муніципального природокористування за участю місцевих громад згідно з принципами публічно-приватного партнерства, прозорості та корпоративної соціальної й екологічної відповідальності;

- запровадження відповідних європейській практиці економіко-правових та фінансово-економічних механізмів проектного менеджменту в системі децентралізованого управління природно-ресурсними активами територій із використанням сучасного управлінського та фінансового інструментарію, включаючи сек'юритизацію, механізми фондового ринку, гнучку трансфертну політику, стале фінансування, селективні господарські режими, нормативно-правовий механізм громадянської власності на природні ресурси тощо;

- визначення пріоритетів розвитку об'єднаних територіальних громад відповідно до розроблених інвестиційних проектів, створення дієвих і конкурентоспроможних на міжнародній арені територіальних виробничих кластерів з чіткою спеціалізацією та ефективно освоєними ключовими компетенціями щодо використання природних активів;

- запровадження високих стандартів якості на кінцеву продукцію та відповідних технологічних регламентів, що забезпечать на місцевому рівні високотехнологічне і конкурентне виробництво, ефективно функціонувати в системі загальноєвропейського ринку вітчизняних підприємств із закріпленням за Україною окремих галузей і компетенцій як ключових в європейському та світовому просторі з перспективою до 2050 року.

Резолюцію круглого столу рекомендовано направити до Кабінету Міністрів України, Ради національної безпеки та оборони України, Відділення економіки Національної академії наук України та Національної академії аграрних наук України з метою розгортання подальших досліджень у сфері розробки економічних механізмів управління природокористуванням у світлі положень Угоди «Україна – ЄС».

Оргкомітет круглого столу